

papers 63

2003
novembre
desembre
3a època

del Secretariat de les Institucions Escolars de l'Escola Pia de Catalunya

A participar,
s'ha dit!

4

Democràcia per escollir i participar
Parlem amb **Joan Rigol**

8

Recull pedagògic
Democràcia, drets i deures

S'aprèn a participar participant

Exercim l'ús de la paraula per deliberar

«La conversa, art en la qual els socràtics per damunt de tots excel·leixen, ha de ser, doncs, tranquil·la i sense gens d'obstinació, i que la gràcia l'animi; i que el qui parli no exclouï els altres com si hagués arribat en una propietat seva, ans consideri que en la conversa, com en tot, és equitatiu que cadascú tingui el seu torn. Vegi en primer lloc de què es parla: si d'un objecte seriós, que el tracti amb gravetat; si plaçant, amb gràcia; i estigui sobretot a l'aguait que les seves paraules no siguin indicatiu d'alguna tara en els costums; cosa que sol esdevenir-se quan intencionadament es malparla amb agror i amb injúria dels absents, o se'ls ridiculitza amb el propòsit de desacreditar-los. (...) També hem de posar atenció a observar en quin punt la conversa deixa de tenir interès, i com hi ha una raó per a començar, així també ha d'haver-hi una mesura per a finir» (M Tulli Ciceró, Dels Deures, llibre I, XXXVIII, 134-135).

«La democràcia, la justícia i la pau només seran possibles si s'imposen el diàleg, la negociació i el respecte a les diferències. Potser el diàleg social avui sembla més lluny i més difícil que fa uns anys; per això mateix, encara resulta més necessari. És urgent recuperar el sentit de la democràcia que es basa en el diàleg i en l'entesa. Per això convé més que mai apostar per una «educació del diàleg». L'expressió és ambigua, perquè pot voler dir dues coses: o bé «l'educació que porta al diàleg» o bé «l'educació que el diàleg porta». Usem l'expressió volent dir totes dues coses: que l'educació porta al diàleg i que el diàleg educa. Perquè el que es vol defensar precisament és que no ens hem d'educar només en el diàleg a fi de saber dialogar –cosa òbvia en una societat democràtica–, sinó que ens eduquem amb el diàleg, és a dir, que el diàleg és l'essència mateixa de tota educació, tant d'infants com d'adults». (Josep-Maria Terricabres, Diàleg. Revista interactiva per entendre l'actualitat)

Tenir una societat plural fa que hàgim de redefinir i millorar els mecanismes de participació democràtica. D'àmbits de participació propers i reals en tenim molts però, ni sempre en tenim consciència, ni sempre hi estem disposats. Vivim en democràcia. Però quins són els àmbits participatius de debò? Quan? on? com? amb qui i per què ens plantegem de participar? La veritat és que la vida que portem no convida a la participació, més aviat ens porta a l'individualisme o a l'aïllament perquè, entrar en el joc de la participació és assumir graus de responsabilitat, d'implicació i de compromís, i no sempre hi estem disposats. Però, com en tot, podem preguntar-nos com s'aprèn a participar? La resposta és molt simple. A participar se n'aprèn participant i això es fa sense posar traves, facilitant processos participatius de debò, que impedeixin que uns i altres ens acomodem pensant que ja serà un altre qui ho farà.

A l'escola –tot i tenir definit un marc d'actuació democràtica i regir-nos sota el principi d'usar bones maneres per a resoldre els conflictes impedit que, en les nostres relacions, les actituds autoritàries guanyin terreny– se'ns fa difícil l'exercici. Per als educadors, el diàleg és un contingut d'aprenentatge de primer ordre però, en sabem prou de gestionar-lo? El diàleg té quelcom a veure amb la participació democràtica? Podríem arriscar-nos i dir que no hi ha participació sense diàleg?

Els educadors tenim, a l'escola, un espai privilegiat de convivència i de participació. Cal que vulguem deliberar en els nostres àmbits més propers i assumim el que se'n derivi. Simplement es tracta de donar-nos l'oportunitat de fer una escolta atenta i vetllar l'ús exquisit de la paraula, que ens ha de servir, no per parlar sinó per deliberar perquè tot allò que parlem tingui conseqüències i ens porti a prendre decisions.

Consell Escolar i participació

El nostre sistema educatiu –que es pregonia modern i que fa de la comunitat educativa un col·lectiu dinàmic, responsable i coprotagonista de la seva acció afavoreix la participació dels diferents sectors que integren aquesta comunitat i la concreta en diferents graus i competències. Per respondre a aquest principi ha articulat els diversos òrgans que actuen en els centres docents, òrgans que –amb funcions diferenciades i objectius concrets– fomenten, activen i fan palesa la coresponsabilitat en el procés educatiu.

Aquesta concepció participativa té, en el Consell Escolar, un dels seus màxims exponents, donat que, en l'àmbit personal, és l'organisme que reuneix els representants de la titularitat, de la direcció del centre, dels professors, dels pares d'alumnes, dels alumnes i del personal d'administració i serveis. En definitiva, és l'organisme que acull tots aquells representants de la comunitat educativa que viuen de manera més directa, intensa i interessada el procés educatiu dels nois i de les noies. Des del punt de vista funcional, el Consell constitueix el mitjà de control dels fons públics i, alhora, és un dels elements que col·labora en la valoració de la programació general del centre docent, en la seva organització i en el seu contingut.

Més enllà de precisar el llistat d'atribucions i competències del Consell, que són taxades i regulades per la llei, em sembla important comentar els tres criteris que, al meu parer, han de presidir la seva actuació, perquè, no ho oblidem mai, el que és objecte de debat resulta ser l'educació dels nostres fills i filles.

El primer seria el derivat d'un principi de globalitat: els interessos generals de la comunitat educativa han d'estar per sobre de les conveniències individuals o de petit grup. El Consell, a més de tenir la capacitat per a plantejar i dirimir possibles conflictes, tindrà una visió més amplia del procés educatiu, evitant ser gestor de la immediatesa. En moltes ocasions, moguts per interessos legítims, intentem vehicular en el Consell aspectes que s'haurien de dirimir en altres instàncies, igual d'eficaces.

El segon és l'atenció a la necessitat formativa i a la qualitat de l'educació dels alumnes, que és el que dóna coherència a les propostes i decisions que es puguin prendre, i més quan aquest procés formatiu qualitatiu ja està en mans de professionals –els professors i professores, el personal d'administració i serveis de les escoles–. Professionals que fan, de la seva vocació, una voluntat de servei exercit amb competència, preparació i capacitat.

I, per últim –com tot òrgan col·legiat que s'hagi de caracteritzar per la maduresa de les seves deliberacions– entendre que el diàleg, la comprensió, el respecte i la confiança en els professionals de l'educació són les postures que han de presidir els acords del Consell.

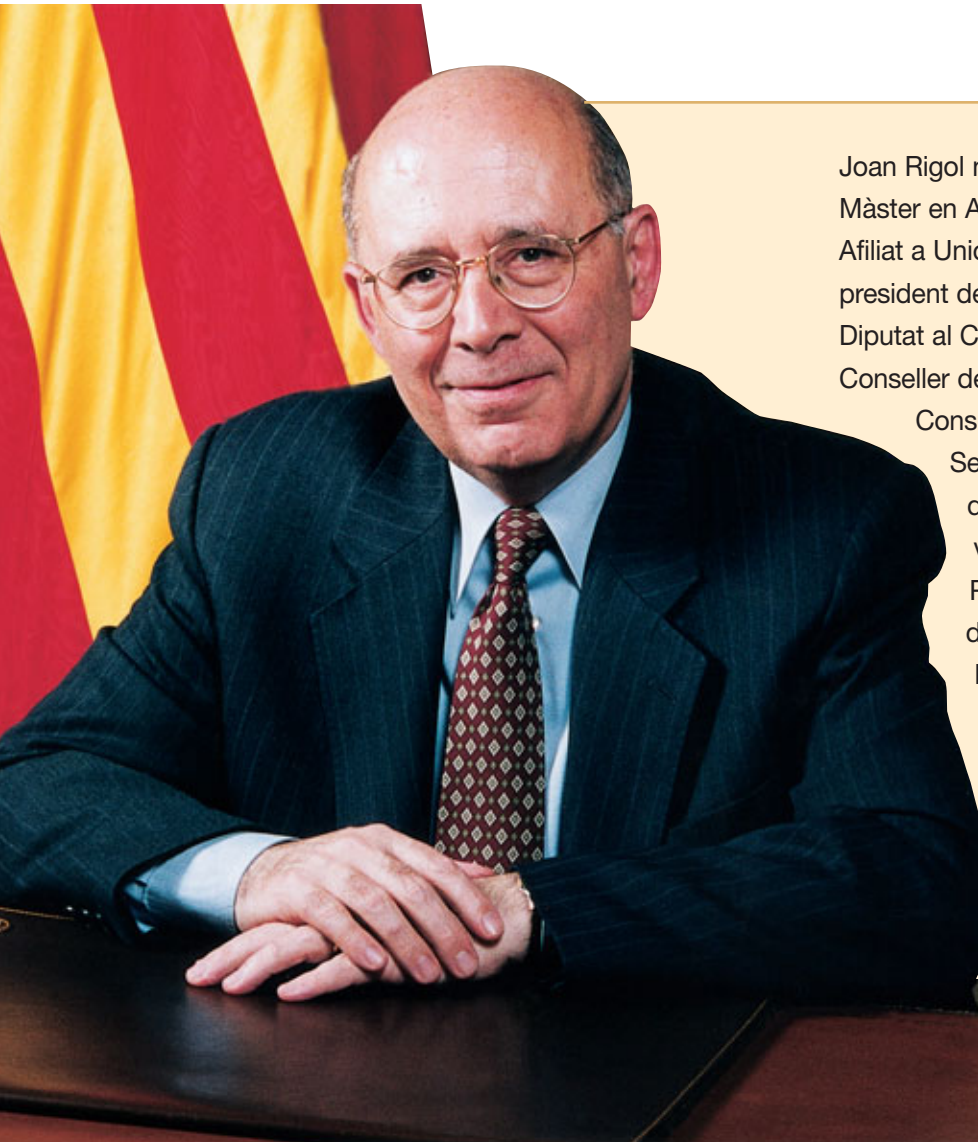
Els drets i els deures de pares, professors, alumnes, personal d'administració i serveis, titularitat... tenen en la participació un bon mecanisme per ser atesos, i el Consell Escolar és un bon instrument per a vehicular-los. Els Consells Escolars, sense perjudici i més enllà de les atribucions concretes que se'ls puguin imputar, tenen sentit quan donen coherència a aquesta naturalesa dialogant, confiada i plural que ha de definir el sentit de participació en el procés educatiu de l'alumnat.

Miquel Mateo
EQUIP DE GESTIÓ

Democràcia per es

Parlem amb

Joan Rigol neix a Torrelles de Llobregat el 4 d'abril de 1943. Màster en Administració i Direcció d'Empreses per ESADE Afiliat a Unió Democràtica de Catalunya dels de 1976 i president de la formació des de 1986.

Diputat al Congrés del 1979 al 1981.

Conseller de Treball de la Generalitat del 1980 al 1984.

Conseller de Cultura del 1984 al 1985

Senador a les Corts Generals en representació de la Generalitat del 1993 al 1999, essent vice-president del Senat en el mateix període. President del Parlament de Catalunya des del 5 de novembre de 1999.

Publicacions: Crisi i país (1984), Poble i consciència nacional (1986), Propostes i reflexions per al catalanisme polític (1989), Política i comunitat (1996) i "Camins de diàleg" (2003)

» *...exigeix el coratge de trencar moltes inèrcies que té la societat actual.* «

Quina és la funció del President del Parlament?

D'acord amb l'Estatut d'Autonomia, el President del Parlament té l'obligació de moderar els debats parlamentaris que presideix, procurant de tenir la credibilitat moral suficient davant de tots els grups per tal que puguin establir un clima de diàleg en el moment en què calgui. A més, té una funció representativa: és la segona autoritat del país i, per tant, ha de donar una imatge de Catalunya, de tal manera que la gent, quan vegi com actua, es pugui sentir contenta de sentir-se catalana.

El terme democràcia no és nou (grec: *demokratía* 'govern del poble').

Com veu la democràcia actual: com una utopia, una actitud, un projecte, un sistema...?)

Per molta gent, la democràcia és anar a votar cada quatre anys. Apel·lar el poble perquè pugui triar el seu govern i els seus representants és molt important i més quan a Catalunya vam estar més de quaranta anys sense tenir-ne. La democràcia és, sobretot, una actitud i això vol dir que no n'hem de tenir prou en pensar en el que ens afecta a nosaltres

directament. Les persones ens anem fent a mesura que som capaces d'obrir-nos en el nostre entorn i treballar pels altres. Del contrari, ens convertim més en clients individualistes que no en ciutadans actius i participatius.

La nostra societat s'està convertint en una societat majoritàriament de consum. El fet de tenir cada vegada més afavoreix una democràcia determinada, perquè dóna llibertat d'empresa i de mercat però, sovint, si només és això, debilita les persones. Fa que, aquestes, s'adeqüin al

Escolir i participar

Joan Rigol

valor de les coses i, per tant, els converteix amb gent empobrida des del punt de vista cívic, cultural i social; és llavors quan la democràcia no funciona. Per tant, tota democràcia ha de tenir dos valors; un és la llibertat per poder escollir qui ens ha de governar i representar i l'altre, el de participar activament de la vida ciutadana.

Quines són les febleses d'un sistema democràtic?

Quan jo em vaig apuntar a la política en els anys 60 i 70 escollíem, sempre, partits en funció d'allò que ens semblava que orientava la societat a llarg termini. Hi havia qui s'apuntava als comunistes perquè intuïa que volíem una societat tal com la definia el comunisme, els socialdemòcrates o, com jo mateix, en la línia demòcrata-cristiana per una de més liberal,... per tant, entrar en política volia dir lluitar per un ideal de societat. Avui en dia, sembla que tot estigui dirigit cara a les eleccions, per veure qui guanya i, aleshores, el que determina qui guanya no és en funció de l'ideal de societat, sinó en funció de fets molt anecdòtics: qui és més simpàtic, qui promet més coses... Això fa que la societat tingui una visió molt a curt termini. Hem de ser tots plegats, polítics i ciutadans, els qui hem de fer una anàlisi crítica de com actuem tant en la vida pública, com en les nostres actituds bàsiques de ciutadans i trencar aquest cercle viciós.

Què és el Parlament de Catalunya?

És la institució que aixopluga tot el

pluralisme polític d'un país, que es manifesta a través d'unes eleccions i que, aquest pluralisme, en el Parlament, té l'obligació de treballar, de compartir i de debatre les decisions, tant mirant de recolzar el govern per part de la majoria, com de criticar el govern per part de la minoria. En aquest debat és on s'expressa la democràcia. El Parlament és una organització tremendament complexa perquè té iniciatives de tot ordre: projectes de llei, proposicions de lleis, controls... i això sempre orientat en dos grans blocs de treball com són la tasca legislativa i la tasca de control del govern. És, per tant, l'indret on es realitza tot això i, alhora, el lloc de debat contraposant criteris, mantenint el respecte dels uns amb els altres on s'exerceix l'actitud democràtica bàsica.

Quines estratègies utilitzen per apropar-se a la realitat i escurçar la distància entre el que es discuteix i es decideix i el que s'espera com a necessari.

Aquí hi ha dos grans conceptes. Per una banda és cert que el Parlament tracta coses molt complicades i molt tècniques i que, per a la majoria dels ciutadans, algunes discussions es fan difícils d'entendre, provocant que alguns quedin a la perifèria i només es quedin amb fets anecdòtics. Hi ha d'haver un procés de comunicació molt fort entre el Parlament i els ciutadans. Tot i que hem avançat força en aquesta legislatura, encara hem de fer passos més importants per posar a l'abast dels ciutadans la informació de tot allò que estem fent. Puc garantir, però, que es treballa i es treballa molt. Diria que, a

més, hi ha un problema de sintonia. És a dir, si els polítics ens tanquem en els nostres interessos partidistes i els ciutadans es tanquen en els seus interessos immediats, no hi haurà manera de trobar l'espai del bé comú, punt de connexió entre tots dos. Trobar aquest equilibri és una qüestió que supera els polítics i supera els ciutadans, perquè exigeix el coratge de trencar moltes inèrcies que té la societat actual.

Parlem de l'escola. Des del seu punt de vista, quina és la seva funció en la societat?

Per a mi, la funció de l'escola és bàsica i fonamental. En la societat, tot s'aguanta per la qualitat personal dels seus ciutadans. L'escola és bàsica perquè la tasca educativa és la que garanteix la tramesa dels valors. L'escola no

només ensinistra els nois i noies perquè es guanyin bé la vida, tinguin un títol i vagin bé. L'educació és un entramat de la part professional i humana. Per aconseguir això es necessita una sinèrgia, al meu entendre, bàsica: hi ha d'haver una implicació dels pares en compartir l'acció educativa amb els mestres envers els seus fills; els pares no han d'abdicar de la seva funció educativa, pensant que portant el seu fill a l'escola ja està tot acabat. És molt important que els pares adoptin una actitud participativa.

A més, cal que la societat entengui que el fet d'educar és el desplegament màxim de les potencialitats que les persones portem dins nostre. Educar vol dir saber transmetre aquella experiència i aquells valors que considerem primordials. Al voltant d'aquesta comuni-

tat educativa (pares-fills, alumnes-mestres) hi ha un cercle concèntric més ample i important en el conjunt de la societat: el sistema educatiu del país. Aquest ha de dedicar tots els esforços (mitjans tècnics, recursos,...) per tal de garantir el procés humanitzador de la societat, perquè la societat va molt més enllà, per la seva complexitat, de la simple materialitat de les coses.

Una escola que es considera democràtica, quins són els valors que ha de subratllar?

Com a ciutadans, les persones posem en marxa tot el nostre potencial en obrir-nos als altres. És important entendre el fet familiar com a fet bàsic. En la família és on aprenem a ser persones, a partir de l'estimació que el pare i la mare ens donen gratuïtament. Quan estem en societat, creixem amb aquesta interacció: l'afirmació de la pròpia personalitat i, a la vegada, l'obertura als altres.

Hem d'intentar educar els fills/alumnes en aquests valors, mirant que siguin ells els qui projectin la seva personalitat que és el do més important que tenen. A més hem de ser creatius en vincular-nos de cara als altres. Tenim la nostra pròpia consciència de subjectes i aportar-ho al nostre entorn és el que ens fa créixer. Hem d'intentar transmetre això i fer-ho en tots els àmbits, des de l'ensenyament d'una assignatura fins al comportament que tinguem a l'hora de l'esbarjo.

Cal que prenguem posició davant la societat amb l'actitud creativa i ser nosaltres mateixos qui ens vinculem de cara als altres.

El que ningú no sap resoldre es carrega a l'escola però la societat no reconeix la feina dels professionals de l'educació.

Seria un error pensar que, tot això que dic, ho projectéssim només en la responsabilitat professional dels mestres. Això és un pacte implícit que hem de

tenir tots els responsables, cadascú des del seu propi àmbit. Jo sé que els mestres reben dintre la seva classe les contradiccions d'una societat que va per una banda i ells l'han d'intentar llegir i transformar per una altra. Han d'actuar contracorrent i amb pocs mitjans, perquè aquesta societat és molt potent en dissoldre els valors. Per tant, no es pot atribuir aquesta responsabilitat als professionals. Això s'ha de fer des de la implicació de totes les instàncies. A l'escola hi hem de ser tots... i aquest és el gran repte. Hem de tenir el bagatge suficient per tenir sentit crític de la societat, o ens convertirem en una conseqüència lògica, en una societat que no valora allò que té de més important que és la persona.

Si creiem en la democràcia i que l'escola educa els futurs ciutadans i ciutadanes, de quina manera es plantegen les institucions el vetllar perquè l'escola sigui un bon lloc on es falquin aquests valors?

A mi em sembla que, des de la democràcia —els qui no l'havíem viscuda abans— hem vist com l'ensenyament ha deixat de ser una cosa d'èlit. Ara, l'ensenyament s'ha democratitzat molt i està obert a tothom, a tot el país. Jo penso que la societat ha fet molt per entendre que la cultura i l'educació no s'han de veure només com una política sectorial, sinó com una política que compromet realment el conjunt de la societat. Els mitjans que hi ha són, també, molt importants..... A més, s'ha creat interacció entre els alumnes i el mestre posant en joc alguna cosa més que el llibre de text. Per tant, l'escola, és considerada com un element bàsic en el conjunt de la societat.

L'escola és present en els debats parlamentaris?

Al Parlament, l'escola hi és d'una manera molt freqüent, tant en el nivell

de la formació com en el de la qualificació tècnica, ja que ens hi juguem molt de cara al futur. L'escola, en el Parlament, és un aspecte prioritari de preocupació permanent, tant perquè tingui els mitjans que li corresponen —és aquí que es discuteix el pressupost— com per ser capaços, des de la política, d'orientar el futur de la societat.

Com s'imagina el nostre país, Catalunya, d'aquí a 10 anys. Quines decisions cal prendre avui que afavoreixin canvis per assolir els reptes del futur proper?

Partim d'una condició prèvia. Sempre hi ha d'haver sintonia entre societat i política, perquè la política a Catalunya no té els poders convencionals que tenen en d'altres indrets com pot ser en els estats poderosos. La nostra força és aquesta compenetració entre la societat i la política. Ens sentim orgullosos que la política sigui la força que necessitem de cara el futur. Nosaltres veiem la política, no com un joc d'interessos i de poder, sinó com aquesta dimensió de poder formular aquesta sintonia, que entengui la dignitat de la política com una necessitat. Si mirem la realitat, veurem que la majoria de la gent passa de la política, però, és que passa de la política i passa de moltes altres coses. És més, procura viure tan bé com pot i ja està! Aquest no

és el projecte de vida propi d'una persona. Hem d'intentar portar aquest exemple al món per tal de tenir un món més humanitzat, molt més cohesionat, i haver estat capaços de retrobar aquest llenguatge entre ciutadans i polítics, per viure amb profunditat la nostra experiència de societat, de comunitat humana. Catalunya no és una gran potència, però tenim tota la força de la nostra convicció, davant de tots els problemes que anem veient a tot el món.

Quina pregunta voldria respondre que no li hem fet? Algun consell per a l'escola, per als mestres?

Per sort en tinc moltes de preguntes. La vida política planteja moltes preguntes i, alhora, molts interrogants; i el futur de la societat en planteja molts més, encara. La nostra dimensió de saber que som responsables, no només del nostre temps present, sinó que, ara, ja estem prenent decisions que les sofriran les generacions que encara no han nascut, encara en planteja moltes més. De cara els mestres, encoratjar-vos ja que des de la institució som conscients que els mestres esteu treballant molt i molt per humanitzar l'entorn dels alumnes.

Moltes gràcies Sr. President!

Democràcia, drets

L'escola, un bon lloc per exercir la dem

DEMOCRÀCIA A L'AULA?

Oriol Ramon i Mimó
ESCOLA PIA DE SABADELL

«El poble és un vell tossut»
Miquel Martí i Pol

El vell concepte de democràcia està en crisi. Els nous moviments sorgits de les trobades mundials alternatives, que s'apleguen amb el nom de fòrums socials (Mundials, de la Mediterrània, etc.), estan qüestionant amb prou insistència, i amb fonaments molt sòlids, el concepte i la pràctica de la democràcia delegativa. Certament, els anys d'ús d'aquest sistema han portat al seu propi desgast i, allò que havia de ser el «govern del poble», s'ha anat convertint en un «govern per al poble», provocant allò que coneixem com a la delegació de responsabilitats a un grup de persones, que fan i desfan segons el nombre de representants que hagin obtingut en les urnes. Aquest sistema ha esdevingut pervers perquè, en nom dels vots obtinguts, els «delegats del poble» creuen que tenen la força moral de governar sense el poble i decidir presumptament per al seu benefici sense consultar-lo.

Aquesta perversió ha conduït a un replantejament profund del concepte i de l'aplicació de la democràcia. Per això, els moviments alternatius, esmentats anteriorment, estan proposant i exigint amb molta solidesa un nou ordre mundial basat en la democràcia participativa. La diferència fonamental, entre l'un i l'altre sistemes, rau en el fet que en el vell sistema

hom assumeix la seva responsabilitat ciutadana cada quatre anys i se'n pot despreocupar fins la següent convocatòria a les urnes; i, en el nou, la democràcia participativa, exigeix, inventa i construeix models de participació ciutadana –tant en els òrgans de decisió com d'execució dels afers públics–. D'aquesta manera converteix els representants del poble en dirigents assemblearis i en responsables d'estar contínuament en contacte amb la ciutadania i, aquesta, participa activament de la vida social i política del seu entorn immediat.

Vet ací que l'escola no pot girar-se d'esquena a aquestes noves propostes que sorgeixen dels fòrums socials mundials i ha d'inventar camins i formes noves per tal d'educar els alumnes en la participació activa en tot allò que els afecta –en la seva vida escolar– per tal de preparar-los i fer-los créixer en la participació. Una de les primeres tasques que podem proposar és un debat a l'aula sobre les funcions dels representants d'aula (terme que proposem per substituir el mot delegat, que denota tot allò que no volem que esdevingui un representant) i sobre aquestes funcions hem d'arribar a acords, amb la resta de l'aula, sobre la creació de comissions de treball per a cada una de les àrees de treball acordades. A partir d'aquí, la tasca dels representants d'aula esdevindrà un pont entre aquestes comissions i el claustre o la direcció. Amb aquesta orientació, tot i que més costosa pel que fa al temps que hi haurem de dedicar, treballarem els valors de la democràcia participativa:

assumir el compromís de viure en societat, fomentar la crítica i l'autocrítica, treballar en petites assemblees i cooperar en tots els afers públics.

Així mateix, haurem de fomentar les trobades regulars dels diversos representants d'aula amb la direcció per tal poder recollir el fruit del treball de participació a l'aula i d'escoltar la seva veu, així com d'arribar a acords de funcionament, assumint cada part les seves responsabilitats.

L'ordre mundial no canviarà mai si no comencem a canviar-lo amb allò que tenim més a l'abast.

«El poble és el meu esforç i el vostre esforç,
és la meua veu i la vostra veu,
és la meua petita mort i la vostra petita mort.

El poble és el conjunt del nostre esforç
i de la nostra veu
i de la nostra petita mort.»

Miquel Martí i Pol

CANALS DE PARTICIPACIÓ PARTICIPES O DEFUGES

Ita Asparó
ESCOLA PIA OLOT

Viure en democràcia suposa participar. Participar demana conèixer, valorar, decidir, proposar, compartir, fer... però, sobretot, creure que junts es poden fer les coses millor.

Un centre que vol educar en la democràcia i en la participació necessita que, en cadascun dels seus espais –físics, d'organització o temporals–, es respiri col·laboració, il·lusió i compli-

i deures

ocràcia

citat per aconseguir projectes comuns. És per tot això que, un dels objectius importants del nostre Pla Anual continua essent la participació en tots els estaments de l'escola però, sobretot, en el dels alumnes.

Amb aquesta finalitat, a la secundària obligatòria, hem introduït els següents projectes:

Delegats de curs i Associació d'Alumnes: Consolidació de la figura i funcions. Els seus membres gestionen totes les festes, celebracions i moments importants de l'escola. Es troben cada quinze dies.

Parlament verd: constituït per alumnes de tots els cursos. La seva funció es vetllar per tal que la nostra escola cada dia sigui més ecològica. Es troben mensualment. Ja fa quatre anys que gaudim d'aquest projecte.

Grups de participació: Grups d'alumnes que valoren el funcionament de cadascuna de les àrees. Els alumnes de

cada curs es reuneixen quinzenalment –en grups de cinc persones– Cada membre del grup es responsabilitza de dues àrees. Quan hi ha algun tema que cal parlar amb un professor, l'alumne responsable d'àrea li demana hora i l'hi exposa en nom de tot el grup. El tutor recull les actes de cada reunió i de les trobades dels alumnes amb els professors d'àrea. Durant l'any els caps de departament, els coordinadors i l'equip directiu preparen trobades amb els diferents responsables. Ja fa tres anys que està en funcionament.

Càrrecs d'aula: Els alumnes, en petits grups, realitzen tasques per tal de vetllar pel bon funcionament del centre –p.e. manteniment de les cartelleres comunitàries, el reciclatge en els espais comuns, ...– Els càrrecs es realitzen durant una estona de la tutoria.

Autoavaluació: Cada alumne tracta de fer una valoració personal de cada àrea i una proposta de millora en aquells

aspectes que cregui necessari.

La participació és, i continuarà essent, un dels puntals del nostre projecte, un espai important per a la formació d'actituds i valors en els alumnes. Un espai de creixement mutu i una eina imprescindible per crear una escola oberta al món.

LA METROGIM, UN JOC PER A LA DEMOCRÀCIA

Equip de professors del
1r cicle d'ESO
ESCOLA PIA SANT ANTONI

Us volem explicar una activitat que ja fa temps que realitzem –uns 5 anys– i que ens dona força bon resultat. Es tracta de la «Metrogim». Consisteix en un joc de ciutat, que fem a 2n d'ESO i que, tot utilitzant la xarxa de Metro de la ciutat de Barcelona, pretén aconseguir els següents objectius:

- 1 – Donar a conèixer nous indrets de la nostra ciutat.
- 2 – Acostumar l'alumnat a l'ús de la xarxa del Metro i a relacionar-la amb els indrets de la ciutat.
- 3 – Fer reflexionar sobre els valors que ha de tenir tot grup per tal que sigui dinàmic i viu.
- 4 – Treballar el procés d'elecció dels delegats de classe i l'elaboració d'una constitució de classe. (El joc democràtic)
- 5 – Potenciar l'autonomia de l'alumnat.
- 6 – Passar-ho d'allò més bé, aprofitant el temps.

Funcionament del joc:

Els alumnes de cada classe són dividits en grups. Cadascun comença en una estació diferent per tal que no s'acumulin en un punt, tot i que tots passaran per les mateixes estacions. En sortir se'ls dona un mapa de la xarxa, les targetes de metro, un full per anotar les puntuacions, la pista de la primera estació i un sobre d'emergència per si es perden ja que van sols.

Quan arriben a l'estació surten a l'exterior seguint unes instruccions i, al lloc indicat, troben un control (un professor)

A cada control:

- Se'ls fa una petita explicació del lloc on són.
- Se'ls fa fer una prova relacionada amb el lloc on són o el nom de l'estació.
- Se'ls dona un guió per reflexionar fins a l'estació següent del que acaben de fer i que els permetrà deduir un mot concret: un adjectiu de com ha de ser un grup.
- Se'ls dona la pista per a trobar l'estació següent.
- Se'ls donen les instruccions d'on han

d'anar quan arribin a l'estació per trobar el control.

Les estacions són:

- Montbau: relacionat amb instal·lacions olímpiques. La reflexió els permetrà deduir el mot Participatiu.
- La Pau: zona marginal de la ciutat. El mot serà Solidari.
- Les Corts: lloc de debat. El mot és Crític.
- La Sagrera: Al costat de l'Institut Guttmann de rehabilitació i tractament de persones paraplàtiques. El mot serà Responsable.
- Sants-Estació: Lloc de pas de molta gent. El mot serà Tolerant
- Sagrada Família: Arquitectura integrada a la ciutat. El mot serà Harmònic.

Un cop acabada la gimcana, a la tutoria següent s'escriuen aquests mots a la pissarra i se'ls explica que és una Constitució o Estatut. Se'ls diu que aquests mots, que defineixen com ha de ser un grup, seran el preàmbul de la nostra constitució. A continuació se'ls demana que proposin de 5 a 10 lleis per tal de fer realitat els principis

d'aquest preàmbul. Un cop recollides les lleis, se'ls recorda que s'obre el termini de presentació de candidatures per a l'elecció de delegats de classe. Les candidatures són de 4 persones (un delegat, un sots-delegat, un secretari i un responsable de material). Els caps de llista hauran de preparar un discurs que faran en una tutoria posterior, on expliquin què pensen fer per tal de fer complir el preàmbul de la constitució. Un cop feta la votació, es distribueixen els càrrecs "proporcionalment" segons els vots obtinguts. El delegat serà el de la candidatura més votada, i la resta de càrrecs se'ls distribuïran entre les altres 3 persones, que poden ser de candidatures diferents. Aquests, amb les propostes de lleis presentades dies abans, seran els encarregats de redactar un projecte de Constitució, que haurà de ser aprovada per tota la classe. Un cop acceptada, el secretari aixecarà l'Acta de l'aprovació, que serà signada per tots els membres de la classe –acceptant la Constitució com a seva, encara que no estiguin d'acord amb algun article.

LES REUNIONS DE DELEGATS DEL CICLE SUPERIOR

Joaquima Agustí

ESCOLA PIA DE VILANOVA I LA GELTRÚ

En el nostre dia a dia són moltes les ocasions en què la democràcia explica les nostres actuacions. Però, quan en volem buscar un exemple clar se'ns fa difícil perquè o són massa puntuals o s'interrelacionen amb altres elements que conformen la nostra manera d'educar. De totes maneres, hi ha una activitat que n'és una bona indicadora: la reunió de delegats del cicle superior de Primària.

Cada any els alumnes del cicle superior trien uns delegats de classe, que esdevenen representants dels seus companys. Aquest càrrec, que pot durar des d'un mes a un trimestre, té unes determinades funcions. Una d'elles és la representació del grup-classe en diferents moments i activitats de la vida escolar.

Un exemple és la reunió de delegats de cicle superior que, un cop al mes, es convoca des de la coordinació de primària. Per a aquesta reunió la coordinadora proposa un ordre del dia que és presentat a la reunió de cicle, perquè els tutors puguin fer les seves aportacions. Una vegada adoptat l'ordre del dia definitiu es lliura als delegats de classe, perquè, en assemblea, es prepari amb el grup-classe. L'objectiu és que, a través dels delegats, vagin donant les seves opinions, aportacions, crítiques, suggeriments, etc... A més, aquests, alhora que recullen tota la informació necessària, esdevenen, en alguns casos, moderadors de l'assemblea. Sempre han de tenir molt clar que el que diran a la reunió de delegats, amb la coordinadora, és el que decideix el grup-classe, no les seves opinions personals. Tampoc se'ls permet d'afegir comentaris personals en el moment de la reunió, perquè això trencaria les regles del joc democràtic, que implica la participació i representació de l'alumnat en el funcionament de l'escola.

Un cop realitzada la reunió de delegats, la coordinadora traspasa a la reunió de cicle al Consell Directiu aquells temes que considera necessari que se'n derivi una decisió de millora o canvi. I posteriorment fa el seguiment dels acords presos.

Aquesta experiència fa ja uns anys que la duem a terme a l'escola i és valorada de forma positiva per part de tots els implicats.

SOBRE LA PAU

ESCOLA PIA NOSTRA SENYORA

De novembre a gener hi ha programades un seguit d'activitats relacionades amb la Pau per a treballar a les tutories. Aquest cicle s'inicia pels voltants de Sant Josep de Calassanç i dura fins el 30 de gener.

L'activitat que us expliquem més detalladament correspon a 1r cicle de l'ESO i té aquests objectius:

- Adonar-se que la Pau comença en un mateix, amb les pròpies actituds quotidianes.
- Identificar actituds pacífiques i no pacífiques.
- Conèixer els símbols tradicionals de la Pau.
- Desvetllar un sentit crític envers un mateix i envers els altres.
- Encomanar la idea que la injustícia crea, normalment, violència.
- Viure la diversitat com a riquesa.

Es tracta d'integrar el tema de la PAU amb les activitats de Sant Josep de Calassanç, amb les activitats del Fòrum de les Cultures, amb el Nadal (tancament del trimestre) i amb el Dia de la No Violència i la Pau, el 30 de gener.

21 de novembre

Motivació, vídeo del Fòrum i planteig de situacions sobre la vida diària a l'aula: la "baralla", la reflexió sobre les actituds negatives,

27 i 28 de novembre

Joc cooperatiu: Reflexionem sobre la pau.

El joc es realitza simultàniament als 4 grups-classe. Els murals resultants es col·loquen a Porteria.

Prova 1 del joc: Els alumnes van aconseguint peces d'un trencaclosques. Hi ha peces vàlides (que tenen la paraula Pau darrere) i peces no vàlides (que

tenen paraules que impedeixen l'entesa i el bon clima, darrere). Valoració de la frase que amaguen (1 diferent a cada grup).

Hi participa tot el grup per parelles. La clau és la Cooperació.

Prova 2 del joc: Hi participa tot el grup. La idea és que som responsables del medi. Han de classificar deixalles en el contenidor adient.

Prova 3 del joc: Hi participa tot el grup. La idea és pensar que les injustícies i les desigualtats en el món són causa de violència. Han de buscar notícies en els diaris que atemptin contra els Drets Humans.

Prova 4 del joc: Hi participen individualment. Creativitat. Cadascú dibuixa un nou símbol de la Pau (fugint dels coneguts).

Prova 5 del joc: Cadascú hi participa individualment. Cardiograma. La idea és reflexionar sobre les nostres actituds. Han de triar, d'entre tots els cors de la fotocòpia, el que afavoreix i el que no afavoreix la Pau.

30 de gener

Juntament amb els professors de plàstica, s'il·lustraran els poemes de Miquel Martí i Pol, *Haikus en temps de guerra*. Després els alumnes podran elaborar els seus propis haikus sobre la pau.

El dia 30 de gener, dia del DENIP es tanca el tema treballat i s'exposa la feina feta. 1r d'ESO va al febrer a veure una obra titulada *Tambors de pau*, servirà per tancar el tema.

A 2n cicle s'anirà a veure una pel·lícula relacionada amb Beirut al cinema, a més d'una conferència a càrrec de J. Argelaguet, de la UAB sobre el conflicte israelià-palestí. A batxillerat també s'ha fet la visió de cinema relacionat amb el conflicte d'Irak i amb una conferència de J. Botey per 1r i amb un ex-deportat d'un camp nazi a 2n.

Els domadors de circ

Els domadors de circ mantenen presoners els elefants amb un truc molt senzill: quan l'animal encara és petit, li lliguen una pota a un tronc molt pesant. Per més que ho provi, l'elefantet no se'n pot alliberar. A poc a poc, s'acostuma a la idea que el tronc és més poderós que no pas ell.

Quan és adult i posseeix una força descomunal, només cal col·locar una corda al peu de l'elefant i lligar-la en un branquilló que ell ja ni prova d'alliberar-se'n, perquè és recorda que ja ho havia provat moltes vegades i no se n'havia sortit. Igual que els elefants, nosaltres tenim els peus lligats a una cosa molt

fràgil. Però com que, d'ençà que érem criatures, ens van acostumar al poder d'aquell tronc, ja no ens atrevim a fer res. Sense saber que n'hi ha prou amb un simple gest de coratge per descobrir tota la nostra llibertat.

MAKTUB. *Paulo Coello.*
Edicions Proa

ESPIELI

Democràcia: *dêmos y krátos*

Recursos per exercitar la democràcia a l'escola

Una accepció del terme democràcia és govern en què el poble exerceix la sobirania. Els diferents significats del mot coincideixen en una mateixa idea: donar relleu a la participació del poble. L'escola –l'escola inclusiva– constitueix una mostra representativa de la pròpia societat i, per aquest motiu, ens cal facilitar espais d'entrenament de la participació, que permetin l'exercici de les actituds que la democràcia exalta: res-

pectar, escoltar, acceptar, compartir, negociar, comprometre, debatre, integrar, decidir... I és que, l'escola esdevé un marc privilegiat per a impregnar els joves dels principals valors que manifesta l'exercici democràtic i que, al cap d'avall, representen el més preuat llegat intergeneracional.

Des dels grecs fins avui, se n'ha parlat molt de la democràcia. Alguna

cosa n'haurem après, ben segur, però encara dóna per a parlar-ne. Això voldrà dir que, en democràcia, no hi pot haver estancament. La democràcia comporta un enriquiment constant, un creixement personal i col·lectiu difícil de delimitar i de concloure.

Per llegir:

- *La democràcia: carta oberta a un ciutadà.*
Salvador Giner. Ariel.
- *Tengo un sueño: cinco propuestas para cambiar la historia.*
Lula Da Silva. Península.
- *Virtud Soberana: la teoría y la práctica de la igualdad.*
Ronald Dworkin. Paidós Ibérica.
- *Barcelona per la pau.*
Ajuntament de Barcelona.

Per navegar:

- <http://www.senderi.org/>
- <http://www.cursosirecursos.com/>
- <http://www.democraciaweb.org/>
- <http://www.elecciones2003.org/>
- <http://www.portoalegre.rs.gov.br>

Per treballar a l'aula (material):

Viure la democràcia a l'escola. Eines per intervenir a l'aula i al centre. Àngels Martínez Bonafé i altres. Editorial Graó.

GRANOLLERS

TREBALL DE RECERCA PREMIAT

L'alumne Andrés Alvarruiz, va ser guardonat amb el segon premi de la Universitat Politècnica de Catalunya pel seu treball de recerca: "*Un altímetre mandrós: sistemes de mesura altitudinal*". L'alumne feia segon de batxillerat tecnològic a l'escola el curs passat. El treball tenia l'objectiu comparar tres sistemes de mesura d'altituds: GPS, altímetre baromètric i teodolit casolà (construït per ell mateix). Després de fer-se un tip de pujar cims, prendre dades i fer càlculs va arribar a la sorprenent conclusió que, el seu teodolit casolà era d'una precisió gairebé tan bona com el GPS utilitzat pel sistema forçat.

UN DIA A COLLIOURE

El dia 16 d'octubre, alguns alumnes de batxillerat –concretament els de literatura espanyola i de francès–, acompanyats dels seus professors, van anar a Collioure (França) per tal de visitar la tomba del conegut escriptor Antonio Machado. Un cop allà, els alumnes van llegir fragments de poemes de l'autor i van posar un ram de flors damunt la sepultura.

Després, tot passejant pel poble, van buscar informació sobre el poeta. Es van adonar que, curiosament, la majoria de la gent no sabia qui era Antonio Machado; alguns fins i tot pensaven que *Don Quijote de la Mancha* era un poema seu.

Després van gaudir de temps lliure: van poder anar a la *crêperie* o la platja. A quarts de quatre de la tarda van iniciar el camí de tornada.

MOIÀ

INAUGURACIÓ ESPAIS D'INFANTIL

El diumenge 23 de novembre, tot celebrant les festes de St. Josep de Calassanç, es va dur a terme la inauguració oficial de la remodelació d'aules d'educació infantil de l'Escola Pia de Moià. L'acte va comptar amb la presència del P. Provincial Jaume Pallarolas i de l'alcalde de la població. Els nous espais, ja en funcionament des de l'inici de curs, han estat adaptats a les necessitats de la llar d'infants i al parvulari.

SARRIÀ

INTERCANVI AMB DINAMARCA

El dia 24 de setembre, va arribar a Barcelona un grup danès format per nou alumnes –noies i nois– i dues professores. Eren aquí per tal de fer

un intercanvi amb alumnes de primer de batxillerat. Un cop aquí van iniciar un projecte conjunt.

La darrera setmana d'octubre van ser els alumnes de l'Escola Pia de Sarrià els qui van anar a Dinamarca. Tot i que van passar molt de fred, van haver de treballar molt i fer diverses visites per tal d'anar acabant acabar el projecte que havien iniciat amb els alumnes danesos aquí, a Barcelona.

AGENDA 21

EL dia 2 d'octubre es va fer l'acte d'obertura del curs 2003-04 al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. En aquest acte hi van assistir els representants de més d'un centenar d'escoles de Barcelona. En representació de l'Escola Pia de Sarrià hi van assistir un alumne i dues professores. Aquest any, l'escola hi participarà realitzant un treball que consistirà en un viatge virtual per la vegetació de l'escola.

La Fundació Educació Solidària està preparant una exposició itinerant sobre la vida d'un noi del Senegal i de Moià. És una col·lecció de divuit fotografies on es poden comparar les diferents situacions dels protagonistes.

Aquesta exposició anirà acompanyada de material didàctic per a poder-ho treballar a nivell de mestres, alumnes i pares. Potser interessant per les diferents campanyes que es fan a les escoles.

A part d'aquesta exposició, també estem preparant una sèrie de fitxes on hi ha narracions dels protagonistes del Senegal, Mèxic i Cuba: Manel Sales, Josep Segalés, Eduard Pini. També van acompanyats de recursos didàctics.

AUDIÈNCIA PÚBLICA

Alguns alumnes de segon 2n d'ESO, del grup de Projectes, participaran en les activitats de l'Audiència Pública que organitza l'Ajuntament de Barcelona. Aquest és el tercer any que l'Escola Pia Sarrià hi col·labora. El tema de l'audiència d'enguany és: "*Com ens relacionem a la ciutat?*"

CONFERÈNCIA MATHAUSEN

El dia 29 d'octubre, el senyor Enric Marco va anar a l'escola de Sarrià per a explicar, als alumnes de 4t d'Eso, la seva experiència en els camps de concentració nazis. L'objectiu de la conferència era el de sensibilitzar els alumnes sobre les barbaritats que es van cometre durant el nazisme.

VILANOVA

PREMIS DE TREBALLS DE RECERCA

El 17 d'octubre passat es varen atorgar els premis als millors Treballs de Recerca de Vilanova i la Geltrú. El certamen era organitzat pel Cercle Professional de Vilanova –entitat que vetlla per la cultura i les obres socials de la ciutat–. El jurat estava format per prestigiosos universitaris de la UPC i persones del món cultural de Vilanova. L'Escola Pia de Vilanova havia presentat dos treballs en les modalitats de Tecnologia i Humanitats, els quals van obtenir el segon premi de cada modalitat. El treball d'Humanitats portava per títol: "*Les Lloses, un paradís natural*" i era realitzat per en Martí Genís i Jorquera i el de la modalitat de Tecnologia: "*Llum i òptica geomètrica*", realitzat per en Daniel Heredero i Peris.

MEDALLA DE LA CIUTAT

El 27 de novembre es va realitzar l'acte de lliurament de la medalla de la ciutat a l'Escola Pia de Vilanova en motiu del seu 125 aniversari de presència a la ciutat. L'acte va comptar amb la presència del senyor Sixte Moral, alcalde de Vilanova i d'altres representants de formacions polítiques de consistori vilanoví. Va ser una ocasió més de reconeixement de la ciutat de Vilanova i la Geltrú a la bona feina realitzada pels escolapis al llarg d'aquests més de 100 anys com entitat viva, activa i dinamitzadora de la vida vilanovina.

TERRASSA I BALMES

PREMIS CIRIT

Ja han sortit els resultats dels Premis CIRIT que la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica de la Generalitat atorga cada any amb l'objectiu de fomentar la creativitat científica i l'esperit de recerca dels alumnes d'Ensenyament Secundari.

El treball realitzat per Maria Baltà, de l'Escola Pia de Terrassa, que té per títol "*Comprar amb justícia*" i que fa referència a la necessitat d'un comerç just entre el Nord i el Sud, ha estat un dels premiats.

L'alumne de l'Escola Pia Balmes, en

Marc Torrellas Arnedo, també ha estat guardonat amb un premi CIRIT pel seu treball "*El vol del Fènix*."

L'acte de lliurament del premi es realitzarà el 13 de desembre al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat.

INSTITUCIÓ

L'ESTIL METODOLÒGIC: UN DOCUMENT DE REFERÈNCIA

En motiu de la festivitat de Sant Josep de Calassanç, s'ha fet arribar a cada educador i educadora una edició especial de l'Estil Metodològic de l'Escola Pia de Catalunya. Després de tres anys de treball i de reflexió de moltes persones que hi han fet aportacions i esmenes, s'ha pogut configurar aquest document, amb la voluntat de ser un referent de treball per a totes les educadores i educadors. Aquest document ens permet dur a terme la missió escolàpia: ajudar que les persones creixin interiorment, intervinguin en la socie-

Cartellera Informativa

Els vespres científics de Nostra Senyora

c/ Diputació 277 Barcelona

- **FLUO, FOSFO I QUIMIO Estudi dels fenòmens lluminosos que donen escalfor**
Dia 12 de desembre a 2/4 9 del vespre
- **MOLT BAIXES TEMPERATURES**
Dia 16 de gener a 2/4 9 del vespre

Els vespres de Santa Anna

a l'Escola Mar c/ Sant Agustí, 59 Mataró

- **PER UNA GLOBALITZACIÓ MÉS JUSTA**
a càrrec de Tica Font
Dia 29 de gener a les 8 del vespre
- **AL SERVEI D'UN PAÍS** a càrrec de Joan Rigol.
Dia 26 de febrer a les 8 del vespre

tat amb criteri i construeixin el seu coneixement de manera autònoma, sempre al costat dels més desafavorits.

TROBADA PERSONAL DE SERVEIS

Dins els actes institucionals amb motiu de St. Josep de Calassanç, el dissabte dia 29 es va celebrar a l'Escola Pia de Sant Antoni, la trobada del personal de serveis (cuina i neteja). Hi van assistir unes 125 persones. Aquesta trobada, que es realitza cada dos anys, vol ser una mostra de reconeixement a la feina que aquest col·lectiu realitza i que possibilita i afavoreix el bon funcionament de la vida escolar.

REUNIÓ DEL PATRONAT DE LA FUNDACIÓ EDUCACIÓ SOLIDÀRIA

Durant el mes de novembre es va realitzar la primera reunió, d'aquest curs, del Patronat de la Fundació Educació Solidària. En la mateixa es van fixar els objectius de treball, es va definir el marc d'actuació i els diferents projectes que la Fundació impulsarà al llarg d'aquest any.

NIT DE SANTA LLÚCIA. PREMI PROFITOS

En el marc de la Nit de Santa Llúcia, que aquest any se celebra a Granollers, es lliura el premi d'assaig pedagògic de la Fundació P. Joan Profitós de l'Escola Pia de Catalunya. Aquest premi ja ha arribat a la seva 14ena edició.

XVI Jornada Pedagògica Compartir x aprendre

CONÈIXER, SER, CONVIURE

Sota el lema CONÈIXER, SER, CONVIURE i amb l'objectiu de compartir experiències d'ensenyament-aprenentatge-avaluació que ens ajudin a fer realitat l'Estil Metodològic de l'Escola Pia, el dissabte dia 27 de març realitzarem la XVIa. Jornada Pedagògica a Barcelona, a l'Escola Pia de Balmes.

EL CONTINGUT

Us animem a tots –individualment o amb equips de treball– perquè penseu i trieu quina de les activitats de les que realitzeu habitualment a l'aula amb l'alumnat pot ser bona i oportuna de compartir amb els companys de les altres escoles.

LA SELECCIÓ I TRIA EN FUNCIÓ DEL PROJECTE

Seleccioneu aquelles activitats que ens permeten i faciliten que l'alumne creixi com a persona reflexiva, responsable, crítica i autònoma; activitats implicades en la construcció d'una societat millor, més justa, més solidària; respectuoses i moral i èticament responsables i compromeses i aquelles activitats que afavoreixen la seva capacitat de construir coneixement, de manera que pugui pensar, reflexionar i decidir sobre el propi procés d'aprendre de manera autònoma i estratègica.

COMPARTIR X APRENDRE

Segur que tenim moltes activitats i experiències per compartir: activitats d'aula o d'escola; activitats al laboratori o a la mediateca; agrupació de l'alumnat o experiències cooperatives; experiències de coavaluació i autoavaluació, models d'avaluació i d'exàmens significatius; maneres d'avaluar i/o de compartir els informes; diversitat d'estratègies metodològiques –com poden ser la recerca, el treball per projectes, tallers, racons, assemblees de classe–; festes, celebracions i reunions amb pares; exposicions, sortides i excursions; projectes i campanyes al voltant del voluntariat, solidaritat... La llista és tan i tan llarga que no l'acabaríem mai. Us demanem, doncs, que aneu pensant en seleccionar alguna de les vostres bones experiències, alguna de cada etapa.

PRESENTACIÓ

Recordeu que podeu presentar les vostres experiències en format estand o com a breu ponència. Una cosa és important: poseu en marxa la vostra imaginació!

INFORMACIÓ

Després de Nadal, us anirem informant amb més detall de totes les qüestions d'organització. Mentrestant, anem-hi pensant.

Educar per ser poble i fer de poble

La participació, el respecte i la llibertat, bases de la democràcia

La creació de la ciutadania i la seva educació és present en tots els discursos polítics, i no només en temps electorals o de pactes de govern. I la promoció de la participació democràtica és, sobretot, una tasca de les instàncies socials. I, naturalment (!), tothom pensa en l'escola. Sí, d'acord, nosaltres ja hi treballarem, perquè també ens toca; però que altres instàncies públiques també hi facin coses.

Ara bé, què passa quan ens hi posem? Com es poden construir espais democràtics a l'interior d'una escola necessàriament «dirigista»?

Uns creuen que és una pèrdua de temps, que els processos s'alenteixen; que si es determinessin alguns aspectes a elegir ja n'hi hauria prou —com amb les eleccions, que votem cada quatre anys—. Altres recorden allò de l'estil metodològic nostre: val més unes relacions de qualitat que una gran quantitat de relacions.

Hi ha qui retreu a d'altres que estan mal informats, que no ho saben tot, que no tenen en compte que la realitat és polièdrica. Com si es posés en qüestió una altra de les bases de la democràcia: la confiança en la responsabilitat de les persones. Perquè, qui ho té sempre tot present, en la justa mesura?

Quan es parla de participació sempre surt aquell que recorda que qui tingui un discurs més convincent o més capacitat de lideratge podrà imposar la seva visió. Sí, però, no oblidem que tot sistema realment democràtic ha de tenir uns mecanismes transparents de control, per tal de garantir que no s'actua en funció d'interessos particulars, sinó cercant el major interès col·lectiu (demos = per al poble, per al conjunt de les persones).

La llibertat sempre fa por. I pot ser il·lusa o fins suïcida si no té al costat el respecte: discurs etern des de les escoles vers els adolescents, d'una manera especial. Hom ha escrit que democràcia i llibertat són les dues cares d'un mateix destí. Així, no es tracta tant de pensar el procés, com p.e. el pas de la televisió en blanc i negre a la de color o com el salt de la cinta a la càmera de vídeo. Fem democràcia de debò i promovem la participació democràtica —i construïm ciutadania— quan deixem de donar cintes enregistrades, per molt boniques i pedagògiques que siguin, i donem càmeres d'enregistrament per tal que cadascú es faci protagonista —i responsable— d'alguns processos, adients a la seva edat.

A veure si hi podem avançar, ja que de rebot ens trauríem de sobre la frivolitat, la xerrameca irresponsable i la rondinada inconsistent. I, a fe que hi guanyaríem!

Zum-zum

Papers gener-febrev

“Eduquem l'estètica”

DESEMBRE 2003

- 3 • Formació oberta a professors d'educació física, de 15,30 a 18 h
- Formació oberta a professors de tecnologia, de 15,30 a 18 h

- 4 • Reunió de mediatecaris, de 10 a 13 h
- Reunió d'administradors, de 10 a 13,30 h
- Reunió responsables FOC, de 15,30 a 18 h

- Formació sobre estratègies d'aprenentatge, de 15,30 a 18 h

4, 11, 16, 18

- Formació de formadors "Itineraris d'inserció", de 9 a 14 h, als locals de l'Espai XXI

- 10 • Formació projecte APQUA, 15,30 a 18 h

- 19 • Darrer dia del primer trimestre
- 20 • Trobada de monitors "Mou-te" a l'Escola Pia Sant Antoni (matí)

- 25 • Nadal

- 26 • Sant Esteve

GENER 2004

- 1 • Cap d'any

- 6 • Reis

- 8 • Inici del 2n trimestre

- 13 • Reunió responsables d'informàtica, de 9,30 a 13,30 h

- 14 • Grup de projecte Pla d'acollida, 15,30 a 18 h

- 15 • Reunió de coordinadors de qualitat, 15,30 a 18 h

- 21 • Reunió directors pedagògics, de 10 a 13 h

- Formació a docents d'educació musical, 15,30 a 18 h

- Formació a docents d'educació visual i plàstica, 15,30 a 18 h

- 22 • Formació Caràcter Propi, 10 a 12 h

- 25 • Trobada Federació d'APAS a Mataró

- 26 • Reunió coordinadors de pastoral, 16 a 18 h

- Reunió delegats dels alumnes, 16 a 18 h

- 28 • Reunió responsables d'extraescolars, 15,30 a 18 h

- 29 • Reunió responsables FP, de 10 a 13 h

- 30 • Dia escolar de la no violència i la pau (DENIP)